

Granskning av årsredovisning 2019

Ödeshögs kommun

Projektledare Markus Zackrisson

Projektmedarbetare Josefin Gustavsson

Innehållsförteckning

Inledning	3
lakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	12

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet är delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.

Vi bedömer att verksamhetens utfall är delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2019.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2020-04-08 och fullmäktige behandlar årsredovisningen prel 2020-04-27.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Information om bolagens upplysningar om händelser av väsentlig betydelse kan utvecklas.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysning om kommunens förväntade utveckling.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport. Det framgår inte i förvaltningsberättelsen om några mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning har formulerats för den kommunala koncernen.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och resultatet med justering för förändring av resultatutjämningsreserven.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet. Information om bolagens investeringsredovisning kan utvecklas

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i sitt planeringsdirektiv 2019 med plan 2020–2021, antagen 2018-12-10, fastställt ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i planeringsdirektivet för 2019.

Finansiella mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Resultatet ska uppgå till i genomsnitt minst 2,5 % (varav 1,5 % för att klara komponentsavskrivningarna) av skatteintäkter och generella statsbidrag.	I planeringsdirektiv för 2019 beslutades om detta mål på 2,5 % av skatter och generella statsbidrag. Det gavs samtidigt ett uppdrag till kommunstyrelsen att genomföra en process där förvaltningen och nämnderna skulle göra en översyn av vilka besparingar som är möjliga att genomföra redan under 2019. Anledningen var det stora tappet i kostnadsutjämnningen för år 2019 som blev känt strax innan budgetbeslutet. I maj beslutade kommunfullmäktige att fördela underskottet som tappet gav upphov till från finansieringen till nämnderna. Detta innebär att budgeterat resultat för 2019 är 0 kr eller 0 procent av skatter och generella statsbidrag. Bokslutsresultatet uppgår till 1,35 % skatter och generella statsbidrag.	Det justerade målet är uppfyllt då ett nytt beslut tagits om målvärde på 0 % och utfall är 1,35 %.
Investeringar exkl. taxefinansierade verksamhet ska över tid finansieras till 100 % med egna medel.	Riktlinjer för ekonomiska styrprinciper kommer att färdigställas under våren 2020. Till taxefinansierade investeringar räknas investeringar i VA-verksamheten. Dessa aktiverade investeringar upp-går på balansdagen till 150 mnkr. Kommunen har lån på 157,5 mnkr.	Utfallet innebär att kommunen långsiktigt inte följer fullmäktiges beslutade mål då lånen överstiger investeringarna.

Av redovisningen framgår att ett utav två mål uppfylls vilket är resultatmålet om att resultatet ska uppgå till en viss procentandel av skatter och statsbidrag. Detta mål uppfylls med anledning av att målet reviderades och sänktes under året på grund av ändrade förutsättningar.

Mål för verksamheten

I planeringsdirektivet för 2019 anges att för att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att fastställa personalpolitiska mål då personalen är kommunens främsta resurs. De personalpolitiska målen med utfall redovisas nedan.

Personalpolitiska mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Ödeshögs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.	I gällande data kopplat till rekrytering och personalomsättning utläses att de insatser som genomförts haft önskad effekt. Personalomsättningen i organisationen är övergripande låg och har under de senaste tre åren tydligt sjunkit. Kommunens arbete med ersättningsrekryteringar är även positivt och har medfört en övergripande stabil organisation.	Ingen tydlig måluppfyllelse görs. Det framgår dock att kommunen lyckats försörja organisationen med personalresurser och att personalomsättningen är övergripande låg vilket kan indikera att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.
Ödeshögs kommun ska vara en innovativ och jämställd arbetsgivare.	Det tillitsbaserade synsättet är ännu i sin linda inom kommunen och mycket förberedande förankringsarbete har under året skett på förvaltningarnas högsta chefsnivå och motsvarande nivå inom politiken.	Ingen tydlig måluppfyllelse görs. Det framgår dock att kommunen arbetar med att stärka medarbetare i sin yrkesroll och att det är ett ständigt pågående arbete för våra chefer och en förutsättning för att få besluten närmare verksamheten.

I planeringsdirektivet framgår även verksamhetsmål som tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Målen är formulerade för kommunfullmäktiges mandatperiod. Någon tydlig måluppfyllelse görs därför inte på alla mål utan mer beskrivning av vad som gjorts och hur kommunen ligger till för att nå målet.

Verksamhetens mål – Tillväxt, jobb och egen försörjning	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Fler invånare i sysselsättning	I årsredovisningen beskrivs att allt fler har ett arbete ett gå till i Ödeshög. Den starka tillväxten har varit bidragande. Samtidigt mattas nu konjunkturen av och försörjningsstödet ökar från låga nivåer.	Bedömning görs att det blir svårt att nå målet om konjunkturen viker kraftigt. Med det arbetet som hittills utförts och om arbetet fortsätter bedöms det ändå som möjligt att nå målet.
Samverkan mellan kommunen	Kommunen har gjort en särskild	Trots 2019 års brist på resurs

och näringslivet ska intensifieras	satsning och tillförde mer resurser till näringslivskontoret. Dock tillträdde aldrig den nya näringslivschefen som det var tänkt och en ny rekryterades på halvtid men det saknas fortfarande resurser.	har Ödeshög behållit sin position i svenskt näringslivs ranking. Med ökade resurser som möjliggör ett än mer aktivt arbete bedöms målet kunna nås under mandatperioden.
Antalet elever i vuxenutbildningen ska öka	Antalet personer i vuxenutbildning har de senaste åren ökat men vuxenutbildningen måste också styras mot det mål som satts upp kring ökad sysselsättning alltså att det är "rätt" vuxenutbildning som erbjuds.	Ingen tydlig måluppfyllelse, Antalet har under de senaste åren ökat men det beskrivs också att en utredning genomförts som pekar på ett behov av satsning mot att fler kommuninvånare påbörjar och fullföljer en gymnasieutbildning.

Verksamhetens mål – Attraktivitet, utveckling och hållbarhet för ett växande Ödeshög	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Bygga fler bostäder	Under året har ett reviderat bostadsförsörjningsprogram tagits fram med målet om att ca 25 nya bostäder ska tillskapas årligen fram till och med år 2022. Under 2019 blev 11 bostäder färdigställda i kommunen och bygglov för 17 nya beviljades.	Någon tydlig måluppfyllelse görs ej men det framgår att det både byggts bostäder under året och finns planer på att bygga fler bostäder kommande år.
Öka takten i fiberutbyggnaden i hela kommunen	Sedan miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen fick ytterligare planeringsresurser 2018 har det skett en kraftig utbyggnad av fiber. Post- och telestyrelsen presenterar officiell statistik först i mars men allt pekar på att antalet anslutna kunder sedan oktober 2018 ökat med över 14%-enheter fram till oktober 2019.	I årsredovisningen anges att detta mål är svårbedömt då en fortsatt ökning av fiberanslutningar kräver att landsbygden byggs ut ytterligare. Utbyggnaden är beroende av statsbidrag. Bedömning görs att det ändå får anses som sannolikt att ytterligare statsbidrag för utbyggnad kommer att finnas och att Ödeshög därmed kan nå målet under perioden.
Förbättrade kommunikationsmöjligheter	I regionens arbete med ny regional utvecklingsstrategi	Bedömningen efter året är att det krävs ytterligare resurser för att

	deltar kommunen och en av de viktigare frågorna är hur man kan underlätta för invånare och företag att verka på landsbygden. Kommunen kommer också delta aktivt i region Östergötlands arbete med att ta fram ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram.	skapa en samlad bild av hur situationen ser ut idag och hur kommunens påverkansarbete kan förbättras. Denna fråga bör därför lyftas i planprocessen inför 2021.
--	---	---

Verksamhetens mål – Ödeshög en trygg kommun med hög kvalitet i den kommunala servicen	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Säkra grunduppdraget	Första steget mot en omläggning av styrning och ledning är taget med styrdokument som antagits av KF. Inventering av styrdokument har påbörjats. Planering pågår för dialog med medarbetare om innebörden av tillitsbaserad styrning.	Bedömning görs att under förutsättning att implementeringsarbetet av det nya styrnings- och ledningssystem fortsätter finns det goda möjligheter att nå målet under perioden.
Ökad digitalisering	Ett antal initiativ har tagits framförallt inom socialnämndens område där t.ex. trygghetskameror fått positivt mottagande och där man ser en utvecklingspotential. Under året har digital dokumentation prövats. Vår nya hemsida erbjuder fler e-tjänster. Inom skolan används e-läroböcker mer frekvent	Enligt årsredovisningen ligger kommunen bra till med detta mål. Det bedöms därför inte vara några problem med att fortsätta arbetet med en ökad digitalisering varför målet bedöms kunna nås.
Utveckla dialogen med medborgarna	Under året har kommunen arbetat med en förändring av medborgarförslagen till så kallade e-förslag. Det systemet har möjlighet att ta hänsyn till hur många av våra invånare som tycker att frågan är viktig. Ärendet bereds för beslut i kommunstyrelsen.	I årsredovisningen framgår att det bedöms behövas ytterligare arbete för att målet ska nås. Det är inte en resursfråga utan det bedöms istället finnas ett behov av politiska dialog kring hur Ödeshög vill utveckla medborgardialogen som behövs. Under 2020 bör därför denna fråga lyftas för diskussion i framförallt kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

Ovan framgår elva verksamhetsmål inklusive personalpolitiska mål. I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i planeringsdirektivet för 2019. I tabellen ovan redovisas detta. Av den framgår att det inte görs någon tydlig bedömning under året avseende om alla mål är uppfyllda eller ej. Målen avser hela mandatperioden och därav görs en bedömning om målet kommer att uppfyllas under perioden. Med bakgrund av detta framgår att fem av de totalt elva målen bedöms som möjliga att uppnå under mandatperioden. Tre av totalt elva mål har ingen tydlig bedömning men det framgår inte att kommunen ej kommer att kunna nå målen. Ett mål, avseende bostadsbyggande, får anses vara uppfyllt redan under detta år då fler bostäder har byggts. Slutligen är två av totalt elva mål oklara i sin bedömning då måloppfyllelsen anges bero dels på om det kan tillföras mer resurser samt behov av utökad politisk dialog för att kunna utveckla utfallet.

I den samlade bedömningen om kommunens ekonomiska ställning framgår att kommunen är på god väg att klara de uppställda målen för mandatperioden. Resonemang förs även kring att det ekonomiska resultatet ej kan anses vara god ekonomisk hushållning över tid men att det under rådande omständigheter ändå bedöms som bra.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten då målen angetts för hela mandatperioden och med bakgrund av att inget mål bedöms som ej uppfyllt eller ses som omöjligt att uppfylla enligt årsredovisningen

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måloppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019 vilken är att kommunen är på god väg att klara de för mandatperioden uppställda målen.

Rättvisande räkenskaper

lakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Avsättning finns upptagen kring framtida hyreskostnader. Posten bedöms dock som ej materiell och påverkar inte vår bedömning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas inte som not i årsredovisningen utan som ett särskilt avsnitt i årsredovisningen.

Upplysning lämnas om ev. avvikelser från de grundläggande redovisningsprinciperna framgår.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?		
<i>Finansiella mål</i>	Delvis uppfyllt	
<i>Verksamhetsmål</i>	Delvis uppfyllt	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt	

2020-04-20

Markus Zackrisson

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Ödeshögs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 20 februari 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.